

Kronik

Af
Kaj Kjær-Hansen

Israels nye anti-missionslov

Den danske præst Kai Kjær-Hansen, der arbejder i Jerusalem, skriver om den nye israelske lov imod »Overtalelse til forandring af religion«, der almindeligt opfattes som en mod kristen mission rettet anti-missionslov. Kronikken giver en række eksempler på naturlige kristne menighedsaktiviteter og kærlighedsytringer, hvis lovmæssighed kan drages i tvivl efter den nye lov, hvis ortodokst-jødiske ophavsmand ikke lægger skjul på, at han ønsker al kristen mission forbudt i Israel.

Uanset hvordan den nye »anti-missionslov« vil blive administreret i Israel, er baggrunden og konteksten for dens vedtagelse fyldt med anklager mod landets kristne kirker og missioner.

Disse anklager er af en sådan størrelse, at man vægrer sig ved at tro, at Knesset-medlemmer har gjort brug af dem. Referater i aviser samt officielle rapporter fra Knesset tvinger en dog til at ac-

ceptere det, der er blevet sagt, selv om man nægter at tro, at anklagerne er rigtige. Karakteristisk er det da også, at der i debatten i Knesset ikke er gjort et eneste forsøg på at skelne mellem

uhæderlige og hæderlige midler, ordet *mission* og *missionærer* har en helt igennem negativ betydning, ingen beviser er fremlagt, ingen data fremlagt for at vise, hvem man først og fremmest sigter til. Hvad der end er blevet sagt som forsvaret til den nye lov, kan ingen være i tvivl om, at *intentionen* er at ramme den kristne mission.

Fra Knessets talerstol lød det ved førstebehandlingen i begyndelsen af december 1977: »De kristne missionærer er kræft i nationens legeme«. I den officielle forklaring, der ledsagede lovforslaget ved første behandlingen, lyder det bl.a. om de kristne missionsorganisationer: »... de bruger mange og forskellige midler til at fange sjæle og til at forsøge at forandre religionen hos dem, som falder i deres net«. De har »ubegrænsede finansielle midler« og de »tilskynder (folk) til at emigrere fra Israel og forandre deres religion«. De er »aktive blandt soldater i Israels hær og forsøger at få dem til at desertere fra deres enheder«. »Formålet med den foreslåede lov er derfor at få sat en stopper for missionsorganisationernes aktivitet ved at forbyde al missionsaktivitet som er ledsaget af et materielt lokkemiddel«.

Disse anklager er hørt før. Den israelske presse, godt fodret af anti-missionsorganisationers og de religiøse partiers ikke altid lige nøgterne information, har igen hele Israels historie ført disse anklager til torvs. Men det er første gang i den ungestats historie, at der har været flertal for en sådan anti-missions lovgivning. Selv om loven officielt også gælder konversion til andre religioner end kristendommen og derfor officielt hedder »Overtagelse til forandring af religion«, har pressen stemmig døbt den »anti-missionsloven«. Denne betegnelse giver da også langt bedre end den officielle den rette baggrund for og intention med loven.

Loven lyder: »Den som giver eller lover at give penge, hvad der svarer til penge eller et andet gode i den hensigt at overtale en person til at forandre sin religion, eller i den hensigt at overtale en person til at forsøge at forandre en andens religion, hans dom vil blive 5 års fængsel eller en bøde på 50.000 IL.«

I lovens anden del tales der tilsvarende om, at den der *modtager* penge eller et andet gode til gengæld for et løfte om at forandre sin religion eller for at forsøge på at forandre en andens religi-

on, kan få op til 3 års fængsel eller en bøde på 30.000 IL.

Den nye lov rammer således både giveren og modtageren. Formuleringerne i loven er relativt løse. Der er således en meget stor spændvidde i udtrykket »et andet gode«. Eventuelle retsager i fremtiden vil først kunne gøre det klart, hvad der ligger heri. Men kristne, der er engageret i Bibel-distribuering, har således spurgt, om det herefter vil være forbudt at uddele Nytestamenter. I en anden sammenhæng har Religionernes minister, Abuhatzira, udtalt, at det at give eller sælge Nytestamenter ikke vil blive betragtet som bestikkelse under den nye lov. Men bare det, at et sådant spørgsmål rejses – og besvares –, viser utvetydigt, hvor alvorligt man ser på den nye lov. At ekstremistiske religiøse grupper vil bruge denne lov som en trussel mod jøder, der er interesserede i kristendommen, og som har måske bare et perifert forhold til den kristne kirke, behøver man næppe at betvivle. Deres kamp, også før denne lovgivning, taler sit tydelige sprog herom. Men mens udenlandske kristne ledere i Israel og kristne jøder tidligere har været meget påpasselige med ikke at

lægge skylden på den israelske stat, når voldelige angreb er sat ind mod kristne institutioner, rettes anklagen nu fra kristen side mod staten.

Især har Det forenede kristne råd i Israel (UCCI) godt hjulpet af et par jødiske organisationer taget kampen op. Med henvisning til en erklæring fra 1963, som alle de store kirkesamfund stod bag ved, benægter man, at man gør brug af uhæderlige bestikkelsesmetoder. Ligeledes henviser man til en undersøgelse, som den jødiske professor Z. Werblowsky foretog i 1962, hvor det hævdes, at han ikke har fundet nogle tilfælde af, at kristne institutioner havde presset nogle jødiske forældre til at sende deres børn i kristne skoler. Derimod fandt han mange eksempler på, at jøder var blevet presset til at tage deres børn ud af kristne skoler, idet sådanne forældre blev advaret om at de i modsat fald kunne miste deres stillinger.

Bortset fra alle slagord og kampråb er der ikke i debatten fremført nogle nye eksempler på bestikkelse. De få modstandere af loven i Knesset har betegnet beskyldningen mod, at missionærer tilbyder at hjælpe folk ud af landet, som »absurd«. Grunden til udvan-

dringsuroen skyldes, at Jewish Agency ikke formår at behandle immigranter rigtigt, er det hævdet. Ligeledes er det fremført fra modstandernes hold, at mens 500-2000 årligt omvender sig til jødedommen i Israel, er de officielle tal for konverteringer til en anden religion fra jødedommen i de seneste år følgende: 1974 var der 4 personer, i 1975 var der 9 personer og i 1976 4 personer.

Endelig er det blevet nævnt, at Jewish Agency faktisk gør sig skyldig i at bruge materielle goder for at tvinge folk til at omvende sig. De goder, en immigrant nyder, tilbydes kun jøder. I et blandet ægteskab, hvor moderen ikke er jøde, fortæles det til immigranter – blev det nævnt – at den ikke-jødiske part må omvende sig for at være kvalificeret til disse rettigheder.

I ugerne efter lovens vedtagelse d. 27. december 1977 – mens kristne fejrede jul og verdenspressens øjne var rettet mod Ægypten, hvor Sadat og Begin forhandlede om Mellempøst-konflikten – er der fra politisk side gjort forsøg på at bagatellisere loven. De kristne menigheder, som ikke benytter sig af penge eller andre lokkemidler i forsøg på at omvende andre, har således intet at

frygte, hævdes det. Ligeledes er det blevet nævnt, at der stadigvæk er fuld frihed for legitime kristne aktiviteter. Alligevel har kristne og også nogle jødiske grupper svært ved at bagatellisere loven. Vi skal her nævne et par årsager til dette.

Selv om lovens formulering kan synes harmløs, og selv om ord som »kristen« eller »mission« ikke forekommer i lovens tekst, og selv om loven også principielt gælder bestikkelse i forbindelse med omvendelse til jødedommen, er dog ingen i tvivl om, at loven er rettet mod kristen mission. Der er næppe sandsynlighed for, at nogle vil føle sig kadedet til at tage en kamp op mod dem, der giver eller modtager goder i forbindelse med en konverson til jødedommen. Lovens stillere vil ikke gøre det, fremmede kristne i Israel vil føle, at dette er den israelske stats indre anliggende, hvad den vil tilbyde jødiske immigranter, og messianske jøder, dvs. kristne jøder vil næppe heller føle et kald til at gå i kamp mod jødiske brødre.

Det er svært at benægte, at loven griber ind i det enkelte menneskes frihed til at vælge sin egen religion. Denne elementære rettighed er hermed truet, og Israels tilslutning til Menneskeret-

I Knesset - Israels parlament - blev der sagt hårde ord om de kristne missionærer

tighedserklæringen står i fare for at blive udhulet. Ganske vist er noget lignende tilfældet i mange andre lande, hvilket dog ikke kan forsvare denne lovs fremkomst i Israel, hvis Israel vil vedblive med at være et demokrati. Det bliver i hvert fald ikke lettere at gøre sig til talsmand for større frihed og bedre kår for f.eks. de russiske jøder, når Israels parlament selv vedtager en sådan lov, der rammer en minori-

tetsgruppe hårdt. Ligeledes skal der ikke megen fantasi til at forestille sig, hvordan den jødiske verden ville reagere, hvis der f.eks. i Danmark blev vedtaget en tilsvarende lov, som i *intention* var rettet imod den jødiske minoritetsgruppe.

Først og sidst er den kristne kirkes diakonale tjeneste og enkelte kristnes mere eller mindre spontane kærlighedsytringer angrebet

med den nye lov. Før lovens vedtagelse opretholdt mange kristne kirker en relativ lav profil vedrørende dette af frygt for anklager om bestikkelse. I visse menigheder løb man hellere risikoen for at sende et trængende medmenneske tomhændet bort, end man turde give hjælp, for ikke at komme under anklage for bestikkelse. Dette gjorde man af pragmatiske grunde. Nu kan der imidlertid være fare for, at ganske

elementære kærlighedsytringer kan blive brugt både imod den kristne kirke, men også imod eventuelle modtagere. Hvis f. eks. en menighed giver hjælp til rejseudgifter i forbindelse med deltagelse i kristne gudstjenester eller henter kirkegængere på sabbaten og dermed giver dem en »biltur«, som de ellers ikke ville have fået, kunne dette opfattes som »et gode«, som loven rammer. Sådanne - og andre tilsva-

rende »goder« – praktiseres, uden at kristne kirker eller menigheder af den grund mener, at man »køber« eller »bestikker« jøder til at blive kristne. Disse »goder« er også minimale i forhold til den materielle hjælp eller de »goder« jødiske organisationer tilbyder med-jøder for at forandre livstil. At forandre livstil i forbindelse med at modtage økonomisk hjælp rammes dog ikke af loven. Dette er fuldt tilladt!

Det israelske samfund er ellers meget åbent for kristen hjælp med økonomisk bistand til jødiske institutioner og organisationer. Dette viser f. eks. indsamlinger i Skandinavien til det ortodokse jødiske hospital Share-Zedek. Selv fra organisationer, som i deres basis giver udtryk for, at de arbejder for, at det jødiske folk må få det rette syn på Jesus, modtages penge med tak. Heller ikke dette rammer loven!

Yderligere et forhold skal nævnes, for at forstå de alvorlige implikationer af loven. De fleste kristne jøder i Israel er ikke officielt registrerede som kristne. Dette hænger bl.a. sammen med, at de sager, der har været ført om disse problemstillinger, har vist, at Højesteret indtil nu har fastslået, at *en*

døbt jøde ikke længere er jøde. Ved dåb får kristne jøder almindeligvis ikke forandret deres officielle status, da de vedblivende føler sig som jøder og vil identificere sig med sine jødiske brødre. Hvordan loven skal anvendes på sådanne, må fremtiden vise. Hvis man går ud fra deres officielle status, vil ethvert »gode« de nyder i menigheden, kunne anvendes imod dem.

Loven er kommet og ny er situationen, selv om anklagerne ikke er nye, følelsen af usikkerhed er heller ikke ny, og den kristne kirkes arbejdsmetoder forandrer sig sandsynligvis ikke nævneværdigt. I hvert fald ikke før der kommer en ny stramning af denne nye lov.

Anti-missionslovens fader, Rabbi Abramowitz fra det religiøse parti Agudat Israel, har nemlig ikke lagt skjul på, at den nye lov er et kompromis. Egentlig ønskede han en bandlysnings af *al* kristen propaganda. Dette kunne han ikke få opbakning til denne gang, men han har ved flere lejligheder givet udtryk for, at han håber på, at en stramning vil blive en realitet med tiden.

Kristne og jødiske modstandere af loven håber naturligvis på, at loven må blive ændret. En 3-mands delegation med to repræsen-

tanter for Det forenede kristne råd i Israel samt en katolik er blevet sendt til Europa for at informere kirker og kristne organisationer om sagen. Og professor Werblowsky er atter gået i brechen sammen med andre ligesindede for at sikre kristnes rettigheder i Israel. I en TV-høring om emnet i slutningen af januar dette år, hævdede han, at det, man havde brug for, var en ekspert, som forstod sig på *psykopatologien af et kollektivt hysteri*, og ikke kun en professor i sammenlignende religionsvidenskab, som han er. Efter en rosende omtale af Werblowsky's fremtræden i TV, siger TV-anmelderen i Jerusalem Post: »Desværre ... pletter denne skamfulde lov stadig lovbogen«.

Egentlig kan man kun håbe på, at der meget snart efter lovens ikrafttrædelse den 1. april 1978 vil blive ført en sag på denne lov. Det er måske den eneste mulighed for at flere – også af Knessets egne medlemmer – kan vågne op. Selv om loven fik omkring 95 % opbakning ved den endelige afstemning, glimrede omkring 2/3 af Knessets medlemmer ved deres fravær!

Og den kristne minoritet var ikke blevet hørt.

KAI KJÆR-HANSEN